

**UCHWAŁA Nr LI/363/2018
RADY GMINY TARNOWIEC
z dnia 19 września 2018r.**

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Tarnowiec
na lata 2018-2020**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /t.j.Dz.U z 2018r. poz.994/ w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / t.j. Dz.U. 2018 poz. 998/

Rada Gminy Tarnowiec uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Tarnowiec na lata 2018-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnowiec.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Tarnowcu

Jarosław Pękala

Załącznik do uchwały nr LI/363/2018
Rady Gminy Tarnowiec z dnia 19 września 2018r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE TARNOWIEC

Spis treści	Strona
Rozdział I. Wiadomości ogólne	3
1. Wprowadzenie	
2. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Tarnowiec	4
3. Zasoby gminy	6
Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	8
1. Cele Programu	8
2. Założenia Programu	8
3. Zadania Programu	9
4. Odbiorcy Programu	9
5. Przewidywane efekty realizacji Programu	10
6. Realizatorzy Programu	10
7. Źródła finansowania	10
8. Monitoring i ewaluacja	10

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Tarnowiec na lata 2018-2020 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólną samorządową konstytucyjną zasadę udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Tarnowiec jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowcu. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

2. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Tarnowiec

Gmina Tarnowiec składa się z 17 sołectw. Na terenie gminy Tarnowiec znajdują się: 2 publiczne szkoły podstawowe, 1 publiczne przedszkole oraz 8 niepublicznych szkół wraz z oddziałami przedszkolnymi.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowcu. System pomocy społecznej w 2017 roku obejmował wsparciem 245 rodzin, w których przebywało 767 osób. Gminę **Tarnowiec** według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zamieszkiwało 9.300 osób.

Z dokonanej analizy wynika, że 8,25 % ogółem mieszkańców gminy zostało objętych pomocą społeczną.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowcu zatrudnia asystenta rodziny.

W 2017 roku asystent rodziny pracował z 10 rodzinami.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2017 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z występującymi problemami:

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2015 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej		
	ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	190	600
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	36	208
Bezrobocie	164	529
Nieppełnosprawność	72	152
Długotrwała lub ciężka choroba	91	230
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	2	6
w tym: rodziny niepełne	2	6
rodziny wielodzietne	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	11	29
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2017

W 2017 roku głównym powodem przyznawania świadczeń było ubóstwo. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy były bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej ubóstwo i bezrobocie pozostają jednym z głównych powodów.

Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowcu znajduje się 245 rodzin (osób w rodzinie 767). Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych rozbicia rodziny, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszeniu statusu rodziny, w tym bezrobocia. Przy zapewnieniu wsparcia pomocy pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomocy z innych instytucji w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny na lata 2018-2020 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Tarnowiec:

1. Urząd Gminy Tarnowiec,	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, , karta dużej rodziny
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowcu	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, wspieranie aktywności lokalnej, przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych, wypłacanie świadczeń rodzinnych i wychowawczych.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci młodzieży, poradnictwo psychologiczne, prawne, świetlice środowiskowe; - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przewyciężeniu problemu przemocy,
5. Placówki oświatowo- wychowawcze z terenu gminy Tarnowiec	Działalność edukacyjno- wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych.
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku;

Rozdział II Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Tarnowiec.

Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2018-2020. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w gminie Tarnowiec został przedstawiony, w formie poniższej tabeli

Tabela nr 3. Harmonogram Programu.

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poradnictwo specjalistyczne 2) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych; 3) wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3) doskonalenie kadry	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba spotkań, szkoleń konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne.

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;

3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

6. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowcu przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urząd Gminy w Tarnowcu
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Policja,
4. Placówki oświatowe i kulturalne,
5. Zakłady ochrony zdrowia
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle
7. Organizacje pozarządowe

7. Źródła finansowani

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowcu. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Tarnowcu
Jarosław Pękala